Kirjallinen kysymys KK 161/2026 vp

Krista Mikkonen vihr

Kirjallinen kysymys kemiallisten kattopesujen ympäristöhaitoista

Eduskunnan puhemiehelle

Kattojen kemialliset pesut ovat yleistyneet nopeasti. Pesussa käytetään sammaleen hävittämiseksi biosidejä, jotka jäävät pääosin käsitellyille pinnoille ja huuhtoutuvat sateiden mukana hulevesiin ja edelleen suoraan ympäristöön. Hulevesialueilla tapahtuvan pintojen puhdistuksen riskejä ei Suomessa ole tunnistettu tai ohjeistettu kattavasti, eikä ilmiön ympäristövaikutuksia ole juurikaan kotimaassa tutkittu.

Kansainvälisissä tutkimuksissa on havaittu, että katoilta huuhtoutuvien biosidien pitoisuudet voivat säilyä ympäristölle haitallisina pitkään, jopa yli vuoden ajan käsittelyn jälkeen. Kyse ei siten ole pelkästä lyhytaikaisesta kuormituspiikistä, vaan mahdollisesti pitkäkestoisesta kemikaalikuormituksesta. Käytäntö on ollut hämmästyttävän huoleton, osin siksi, että pesuyritykset ovat paikoin markkinoineet — tai pikemminkin viherpesseet — väittäen aineiden olevan ympäristöystävällisiä.

Ongelma ei rajoitu yksittäiseen sääntelypuutteeseen, vaan siihen, ettei kattopesujen kemikaalikuormaa ole tunnistettu ympäristöhallinnossa omana ilmiönään. Tämän seurauksena tiedotus, ohjaus, valvonta ja tutkimus ovat jääneet hajanaisiksi tai puuttuvat osin kokonaan. Kesäaikaan monien purojen virtaamat ovat vähäisiä, mikä tekee niistä erityisen herkkiä haitta-aineille. Jo pienikin määrä hulevesien mukana luonnonvesiin kulkeutuvaa myrkyllistä ainetta voi heikentää vesieliöstön elinolosuhteita merkittävästi. Useiden kaupunkipurojen alaosilla esiintyy uhanalaisia lajeja, kuten taimenta ja saukkoa.

Sadevesikourujen ja hulevesiviemärien ei tule toimia vaarallisten kemikaalien purkureitteinä luonnonvesiin aiheuttaen elinympäristön heikkenemistä. Vaikutukset vaihtelevat vastaanottavan vesistön herkkyyden mukaan, mutta erityisesti pienillä alivirtaamakausilla taimenpurojen latvat ovat paikoin muuttuneet kalattomiksi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Onko kattopesuissa käytettävien biosidien ja muiden kemikaalien ympäristövaikutuksia sekä niiden kulkeutumista hulevesien mukana selvitetty Suomessa, ja jos on, millaisin tuloksin,*

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 161/2026 vp

miten ympäristöhallinto ja kemikaalivalvonta (Tukes) tunnistavat hulevesiin liittyvät riskit sekä ohjaavat, neuvovat ja valvovat kattopesuissa käytettävien kemikaalien käyttöä ja kemikaalittomien menetelmien hyödyntämistä,

katsooko valtioneuvosto, että nykyinen lainsäädäntö (esimerkiksi rakennuslaki ja ympäristönsuojelulaki), ohjeistus ja neuvonta riittävät estämään haitallisten aineiden pääsyn hulevesien kautta luonnonvesiin näissä tilanteissa ja

onko valtioneuvostolla valmiutta tarkentaa valtakunnallista ohjeistusta tai sääntelyä kattopesujen osalta erityisesti vaarallisten kemikaalien käytön, vesienhallinnan ja hulevesikuormituksen näkökulmasta?

Helsingissä 22.4.2026

Krista Mikkonen vihr